

FUNKCJONOWANIE I DIAGNOZA GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNAEJ W NIEMCACH

**BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy
| Społeczność | Kooperacja | Oddolność**



Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0



Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego w ramach
realizacji Narodowego Programu Rozwoju
Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025



NARODOWE
CENTRUM
KULTURY





Diagnoza potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Niemce

Niemce/ wrzesień-listopad 2023



Spotkanie z młodzieżą

W badaniach uczestniczyły dzieci z klasy siódmej Szkoły Podstawowej im. Marty z Budnych Łosiowej w Niemcach oraz młodzież z pierwszej klasy LO z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Niemcach. W sumie badaniami objęto 49 osób. W czasie badań, które miały formę warsztatów (dyskusja na temat czytelnictwa oraz wydarzeń kulturalnych w gminie Niemce oraz krótkich wypowiedzi pisemnych) poproszono uczestników o krótki opis wydarzeń, które mogłyby być zorganizowane przez Bibliotekę.

Co dla mieszkańców?

W pierwszej części warsztatów dzieci i młodzież opowiedziały nam o wydarzeniach, które warto byłoby zorganizować dla wszystkich mieszkańców gminy. Uczestnicy spotkania wymienili następujące wydarzenia integrujące:

- maraton filmowy (11 wskazań);
„Wszyscy oglądają wybrany film, a potem mogą wypożyczyć książkę z dalszymi losami bohaterów”
- imprezy sportowe i turnieje sprawnościowe dla każdej grupy oddzielnie, wspólne oglądanie wydarzeń sportowych (mecze) (8 wskazań);
- koncerty, w tym koncerty uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, karaoke, dyskoteka dla dzieci i emerytów (8 wskazań);
- współdzielenie się, wymiana przedmiotów (np. niepotrzebnego sprzętu komputerowego, książek których już się nie potrzebuje) (6 wskazań);
„Biblioteka mogłaby zorganizować wystawkę własnoręcznie wykonanych przez mieszkańców ozdób świątecznych, a dochód byłby przeznaczony dla osób potrzebujących”
- warsztaty i zajęcia artystyczne (np. szycia, haftowania), grupowe rysowanie (5 wskazań);
- organizacja dni specjalnych (np. Babci i Dziadka, Mamy i Taty, Dzień Rodziny, Dzień Seniora, Dzień ze Zwierzętami) (5 wskazań);
„Impreza dwudniowa, osobno dla młodzieży i osobno dla dorosłych, a bilet wstępu byłby własnoręcznie zrobiony rysunek”
- spotkania a autorami książek (4 wskazania);

- konkursy (np. na najlepszy rysunek plastyczny, znajomości flag i stolic) (4 wskazania);
- spotkania z artystami, aktorami (3 wskazania);
- rajdy rowerowe, wyjazdy w ciekawe miejsca (3 wskazania);
- gry i zabawy grupowe (3 wskazania);
- przedstawienia teatralne (1 wskazanie);
- festiwale naukowe (np. chemiczne) (1 wskazanie);
- wspólne czytanie książek (1 wskazanie);

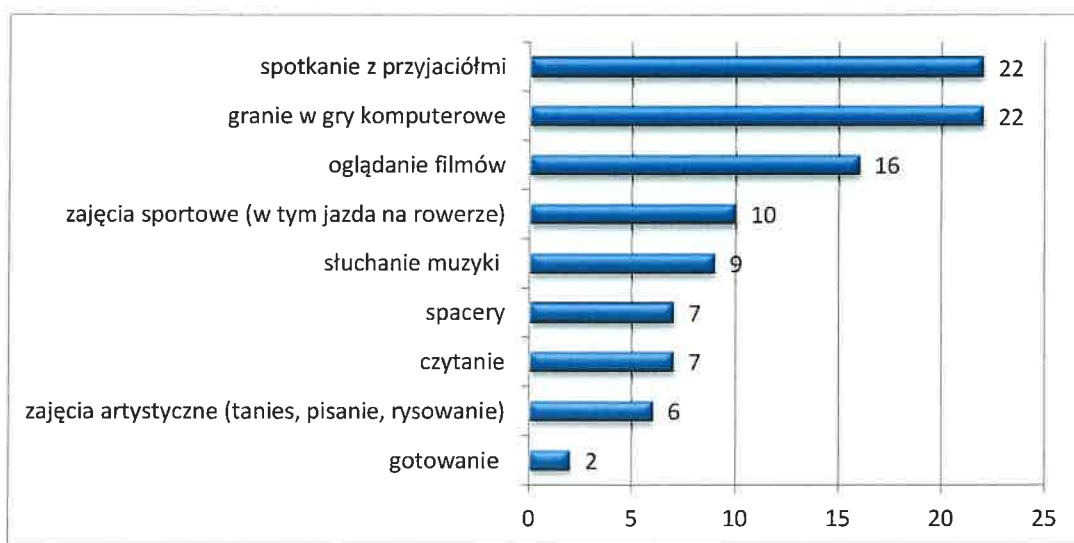
„Noc w Bibliotece dla rodzin, podczas których można wspólnie czytać książkę lub oglądać wybrany film”

- wydarzenia związane z motoryzacją (np. zjazd zabytkowych pojazdów) (1 wskazanie);

A co dla dzieci i młodzieży?

Uczniowie opowiedzieli nam także, jak najchętniej spędzają swój wolny czas, a także zaproponowali wydarzenie kulturalno-edukacyjne, w którym chcieliby uczestniczyć, gdyby było zorganizowane.

Wykres 1. Ulubione formy spędzania czasu wolnego



Najczęściej wybieraną formą spędzania wolnego czasu było spotkanie się ze znajomymi, granie w gry komputerowe (22 wskazania), oglądanie filmów (16 wskazań) oraz aktywność

sportowa (10 wskazań). Jedynie siedem osób (14%) zadeklarowało, że lubi czytać książki, co świadczy o niezbyt wysokim poziomie czytelnictwa wśród badanych.

Największym zainteresowaniem wśród badanych cieszyłyby się następujące wydarzenia kulturalne:

- festyn lub piknik z animatorem zabaw ewentualnie z poczęstunkiem, dyskotek z przebieraniem w postaci z różnych książek (10 wskazań);
- spotkania z ciekawymi ludźmi, np. przedstawicielami zawodów: żołnierzy GROM, osób wykonujących niebezpieczną pracę, autorami książek z możliwością zdobycia limitowanych edycji książek i autografem, aktorami filmowymi, celebrytami (9 wskazań);
- turniej sportowy, zawody robienia czegoś na czas (9 wskazań);
- turniej gier planszowych, w tym turniej szachowy dla początkujących, gra w kręgle (7 wskazań);
- oglądanie filmów (na przykład w starym stylu z projektorem i prześcieradłem, kino pod gołym niebem) (7 wskazań);
- konkurs czytelniczy (najładniejszego czytania, najszybszego czytania), dyskusje grupowe o książce, czytanie książek dla osób niewidomych (4 wskazania);
- warsztaty rzeźbiarskie/malarskie/ robienie biżuterii (3 wskazania);
- wycieczka, wyjazd do muzeum (2 wskazania);
- zlot motoryzacyjny połączony z wystawą/sprzedażą książek o motoryzacji (2 wskazania);
- kabaret albo stand-up (1 wskazanie).

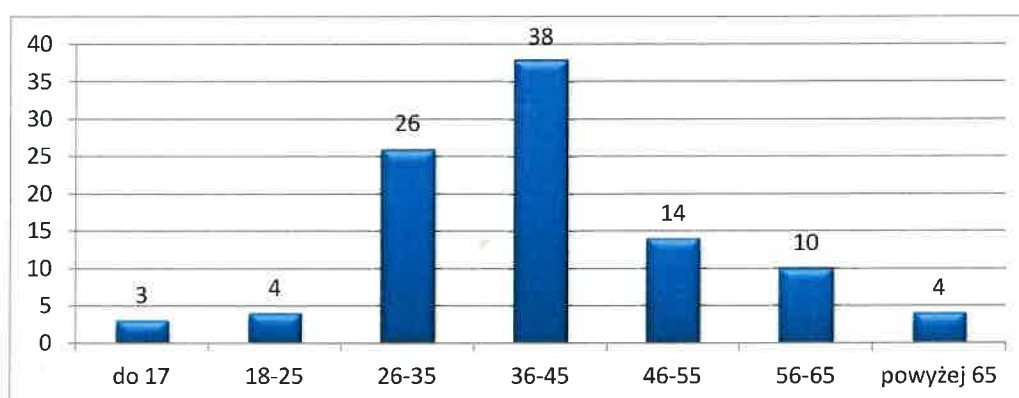
Co ciekawe, aż 6 osób stwierdziło, że nie lubi się spotykać z ludźmi i nigdzie by się nie wybrali „bo są aspołeczni”.

Podsumowując, największym zainteresowaniem wśród uczniów cieszyły się seanse filmowe oraz festyny, najlepiej połączone z zawodami sportowymi lub jakąś inną formą konkursów. A zatem uczniowie poszuka takich wydarzeń, na których mogli się spotkać ze znajomymi i z nimi rywalizować. Warto także zauważyć, że duże zainteresowanie budziły także seanse filmowe, spotkania z ciekawymi ludźmi (niekoniecznie autorami książek), a także warsztaty plastyczne. Na wydarzenia muzyczne uczniowie sami się by nie wybrali, ale uważali, że koncerty mogą być ciekawe dla innych mieszkańców gminy.

Badanie mieszkańców gminy Niemce

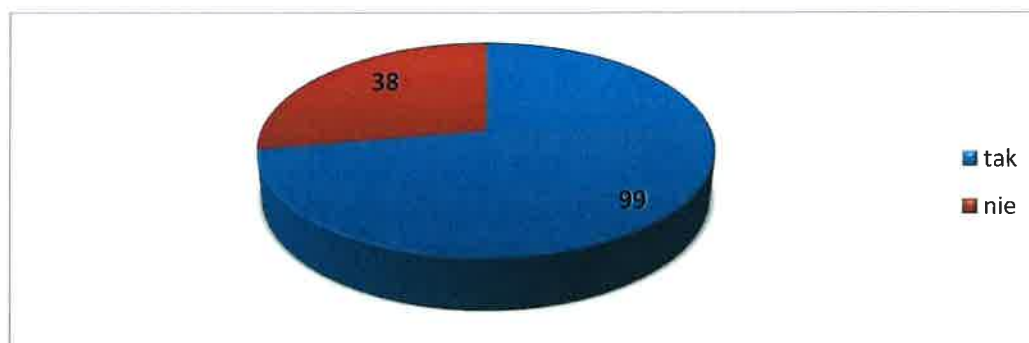
W badaniach ankietowych wzięło udział 137 mieszkańców gminy Niemce, 106 kobiet (77%) oraz 31 mężczyzn (23%). Badania przeprowadzono od 7.10.2023 roku do 3.11. 2023. Technika zbierania danych był samodzielnie wypełniany kwestionariusz dostarczony bezpośrednio przez ankietera lub udostępniony w linku umieszczonym na stronie FB Biblioteki w Niemcach oraz innych stronach mediów społecznościowych odwiedzanych przez mieszkańców gminy. Kwestionariusz składał się z 13 pytań.

Wykres 2. Wiek respondentów



Największa grupa badanych (38%) była w wieku średnim, w przedziale wiekowym 36-45 lat, 26% respondentów była nieco młodsza (w wieku 26-35 lat). W próbie było mało osób młodszych, dlatego też badania uzupełniono dodatkowo badaniem uczniów. Mała liczba seniorów w badanej grupie prawdopodobnie wynika z tego, że grupa ta nie korzysta z mediów społecznościowych, nie była także obecna podczas wydarzeń kulturalnych, w czasie których prowadzono badania. Aby zatem poznać preferencje tej grupy należałoby zrobić badania nakierowane na tę grupę odbiorców.

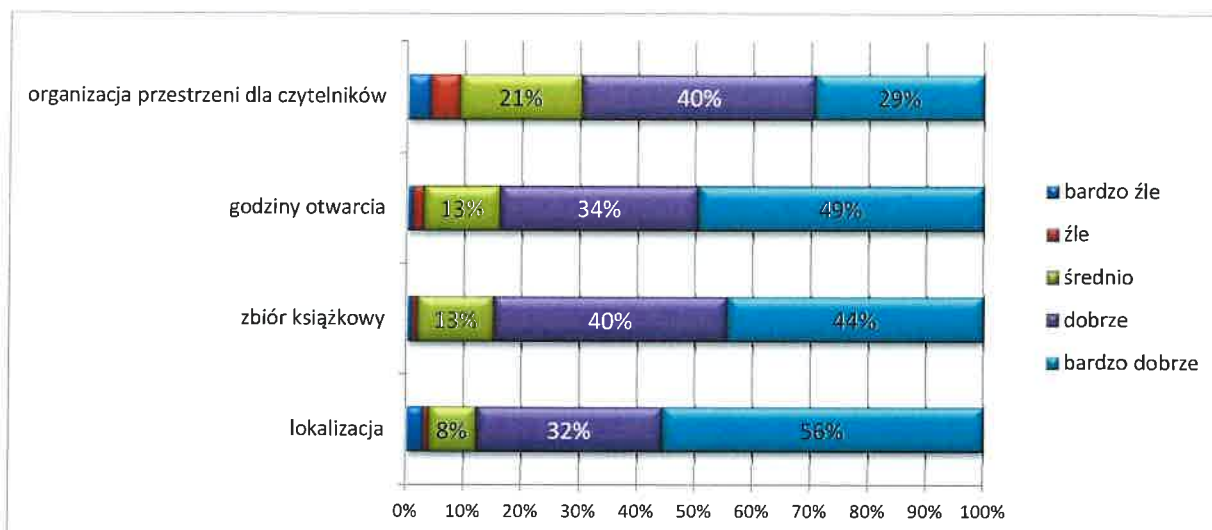
Wykres 3. Liczba osób korzystających z oferty Biblioteki w Niemcach



Większość badanych (72%) deklarowała, że korzysta z oferty Biblioteki w Niemcach, jedynie 28% badanych nie było, jak dotąd, zainteresowanych taką ofertą.

Poproszono osoby, które korzystają z oferty Biblioteki o ocenę różnych aspektów jej funkcjonowania (wykres 4).

Wykres 4. Ocena funkcjonowania Biblioteki w Niemcach



Generalnie można stwierdzić, że czytelnicy bardzo wysoko oceniają jakość funkcjonowania Biblioteki. Bardzo pozytywnie wypadła ocena jej lokalizacji, aż 88% ocenia ją jako dobrą i bardzo dobrą. Nieco niższe noty uzyskał zbiór książkowy, ale nadal 84% czytelników uważa, że jest on na poziomie dobrym i bardzo dobrym. Podobnie oceniono godziny otwarcia: 83% badanych jest zadowolonych z dostępności godzinowej instytucji. Najślabiej wypadła ocena organizacji przestrzeni dla czytelników, ale nadal przeważają wysokie noty: 69% oceniło jako dobra i bardzo dobrą, 21% uważa, że jej poziom jest średni, a tylko co dziesiąty badany nie jest zadowolony z proponowanych rozwiązań.

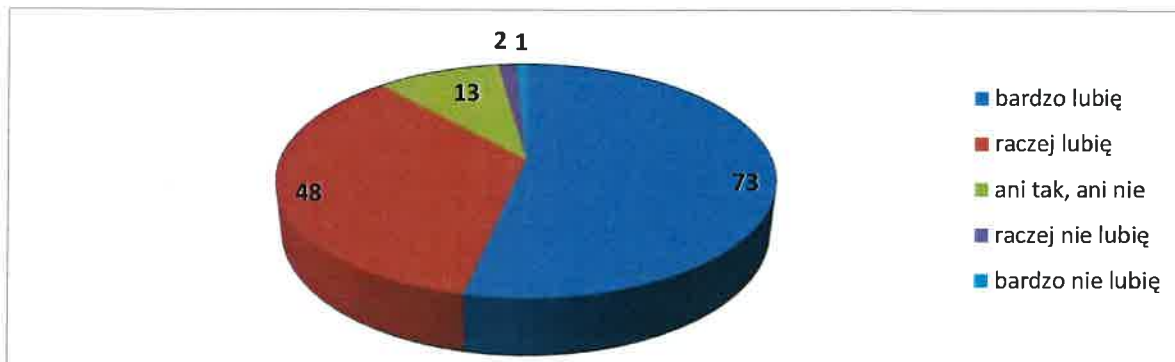
Osoby, które nie korzystały z Biblioteki poproszono o podanie przyczyn takiej decyzji (wykres 5). Badania pokazują, że niemal połowa osób nie korzysta z Biblioteki z powodu niedogodnej lokalizacji, a co czwarty badany nie jest zainteresowany wypożyczeniem książek. Niewielka grupa badanych (8%) uważa, że przyczyną jest nieinteresujący księgozbiór lub niedogodne godziny otwarcia Biblioteki. Wśród innych powodów wymieniany był brak czasu na czytanie książek lub korzystanie z innych zasobów (książki elektroniczne, księgozbiór rodziny lub znajomych).

Wykres 5. Przyczyny braku zainteresowania ofertą Biblioteki



Zapytano badanych o zainteresowanie czytelnictwem. Nie chodziło jednakże o obiektywne zmierzenie, ile książek miesięcznie czy rocznie respondenci czytają, ale o ich ogólną postawę do czytania książek jako formy spędzania czasu wolnego (wykres 6).

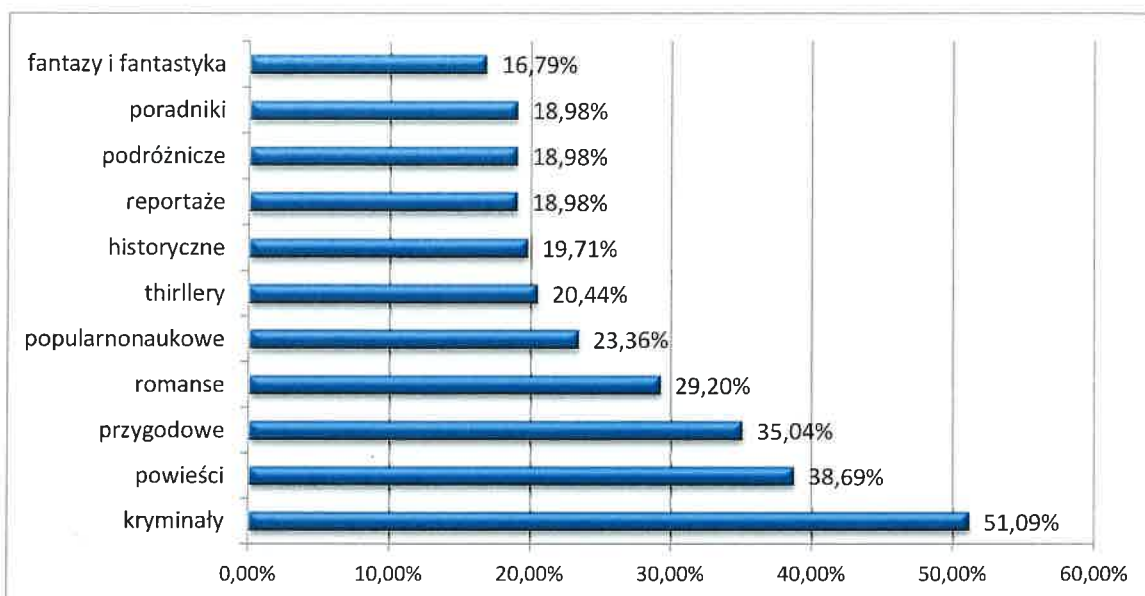
Wykres 6. Subiektywna ocena zainteresowania czytelnictwem



Zdecydowana większość badanych lubi lub bardzo lubi czytać książki (88%), jest to zatem większa liczebnie grupa (o 10 punktów procentowych) od tej, która korzysta z Biblioteki. Oznacza to, że są potencjalnymi czytelnikami Biblioteki, jeśli podejmie się działania zachęcające do korzystania z oferty tej instytucji. Niewielka grupa (13%) nie jest przekonana do czytania książek, a tylko kilka osób nie lubi tej formy spędzania czasu. Najczęściej wybieranym gatunkiem książek okazały się kryminały, ponad połowa badanych preferuje ten gatunek literatury (wykres 7). Dużym zainteresowaniem cieszyły się także powieści (39%) książki przygodowe (35%) oraz romanse (29%). Książki z gatunku fantastyki wybrało 17% badanych, a thrillery 20%. Warto zauważyć, że dużym zainteresowaniem cieszyła się literatura faktu: książki popularnonaukowe (23%), książki historyczne (20%), książki

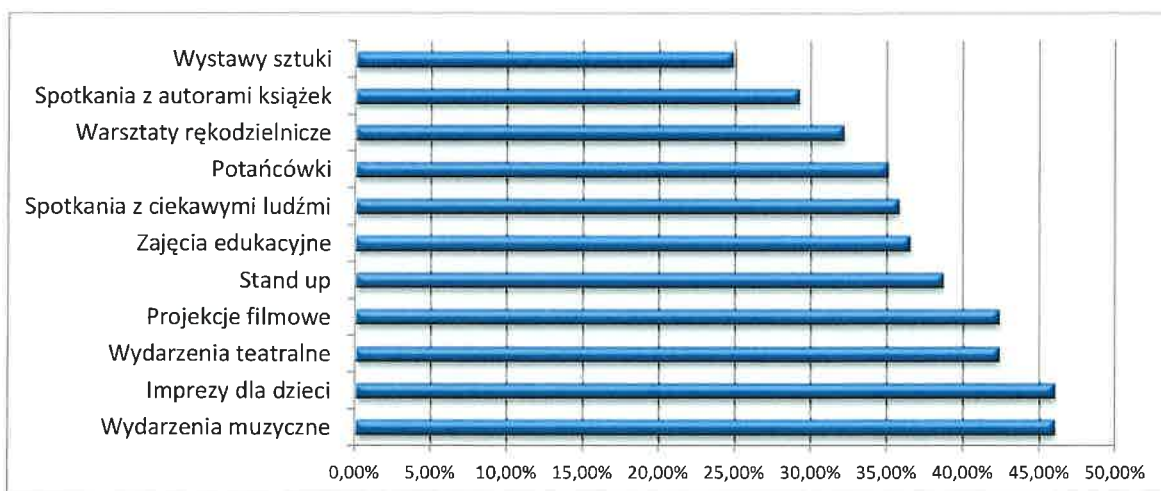
podróznicze, reportaże oraz poradniki (po 19% z każdej grupy tego gatunku). Pojedyncze osoby zadeklarowały, że interesują się książkami na temat finansów, rolnictwa, a także czytają felietony i biografie. Tylko dwie osoby zaznaczyły, że lubią literaturę młodzieżową, ale należy zauważyć, że w badanej grupie niemal nie było osób w młodszym wieku.

Wykres 7. Preferowane gatunki literackie



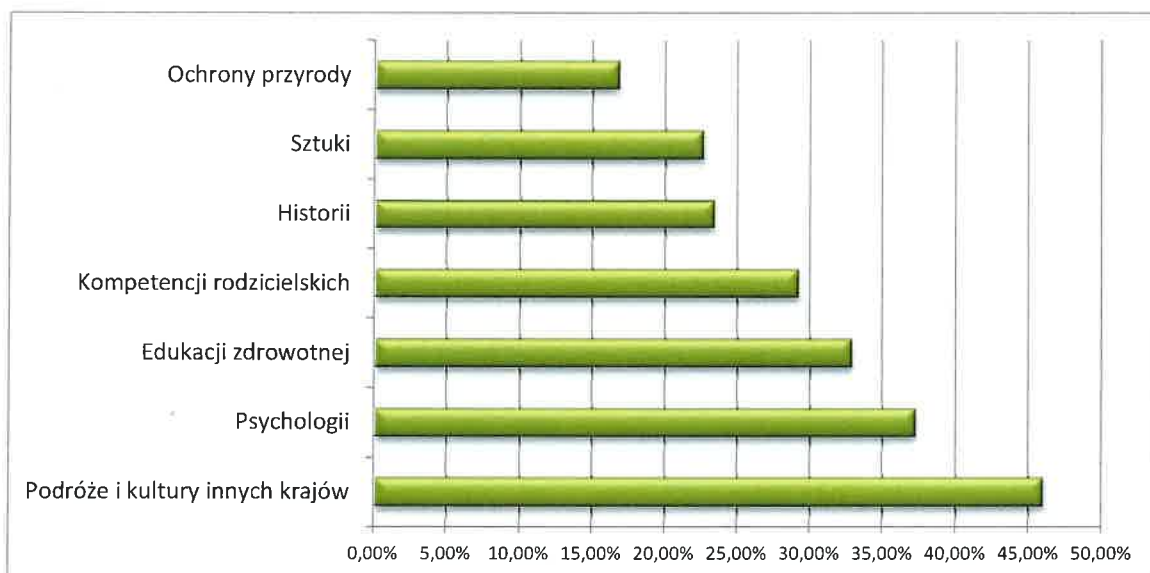
Biblioteka w Niemcach zajmuje się nie tylko udostępnianiem zbiorów książkowych i propagowaniem czytelnictwa, ale organizuje także różnego typu wydarzenia edukacyjno-kulturalne. Dlatego też zapytano badanych o to, w jakich spotkaniach i wydarzeniach chcieliby uczestniczyć (wykres 8).

Wykres 8. Preferowane wydarzenia kulturalne



Największym zainteresowaniem cieszyłyby się wydarzenia muzyczne (45% badanych) oraz imprezy dla dzieci. Duża grupa osób przysłaby na projekcje filmowe (42%) spektakle teatralne (42%) i stand up (39%). Zajęciami edukacyjnymi zainteresowanych było 36,5%. Tyle samo osób wybrałoby się na spotkania z ciekawymi ludźmi, nieco mniej osób na spotkanie z autorem książek (29%), co oznacza, że Biblioteka mogłaby poszerzyć swoją ofertę spotkań o osoby, które działają nie tylko na polu literackim. Imprezy integracyjne w formie potańcówki wybrało 35% badanych. Warsztaty rękodzielnicze były mniej popularne, na tego typu imprezę zdecydowało by się 29% badanych. Najmniejsze zainteresowanie było wystawami sztuki, jedynie co czwarty badany wybrałby ten typ wydarzenia kulturalnego. Była także, niezbyt liczna, grupa zainteresowana kółkiem szachowym. Ponadto badane osoby bardzo chciałyby, aby poszerzyć ofertę półkolonii dla dzieci tak, by więcej dzieci mogło w nich uczestniczyć, bo w tej chwili bardzo trudno jest znaleźć wolne miejsca.

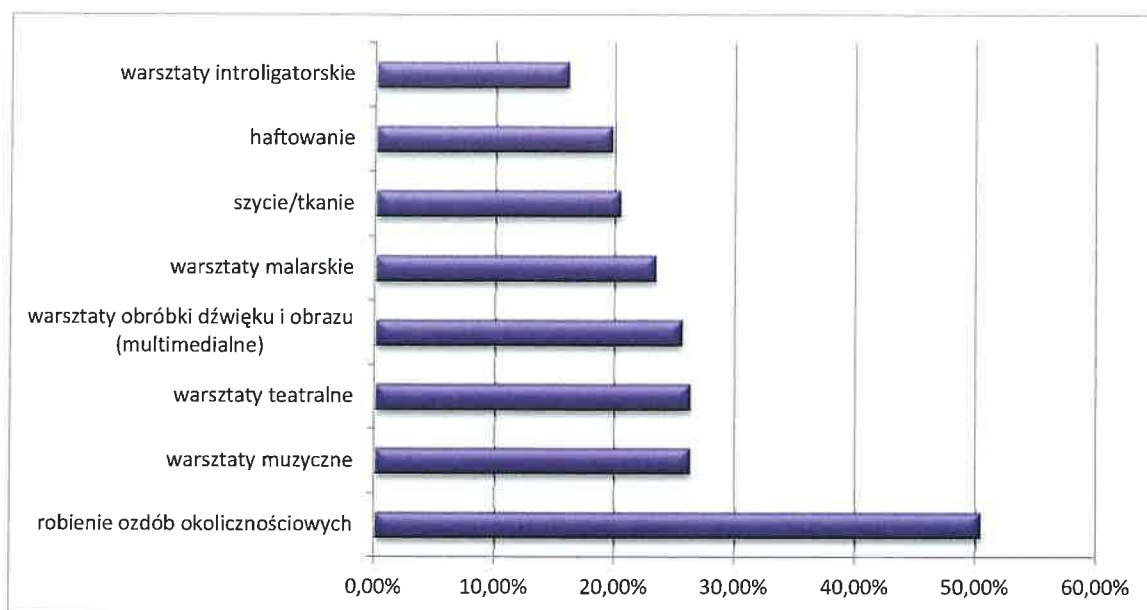
Wykres 9. Preferowana tematyka spotkań



Prawie połowa badanych jest zainteresowana spotkaniami związanymi z turystyką, wyprawami podróżniczymi i edukacją międzykulturową. Nieco mniejsza grupa (37%) chętnie uczestniczyłaby w spotkaniach związanych z psychologią, a zwłaszcza rozwojem osobistym. Pewną popularnością cieszyłyby się także odczyty i spotkania związane z zachowaniami prozdrowotnymi (33% badanych) oraz kwestiami dotyczącymi wychowania dzieci (29%). Co czwarty badany wybrał spotkania powiązane z historią lub sztuką. Najmniejsze zainteresowanie budziły tematy związane z ochroną przyrody i ekologią. Dodatkowo badani

proponowali zajęcia z gry w szachy, warsztaty kulinarne, językowe oraz spotkania poszerzające wiedzę z zakresu hodowli pszczół, gołębi czy uprawy roślin.

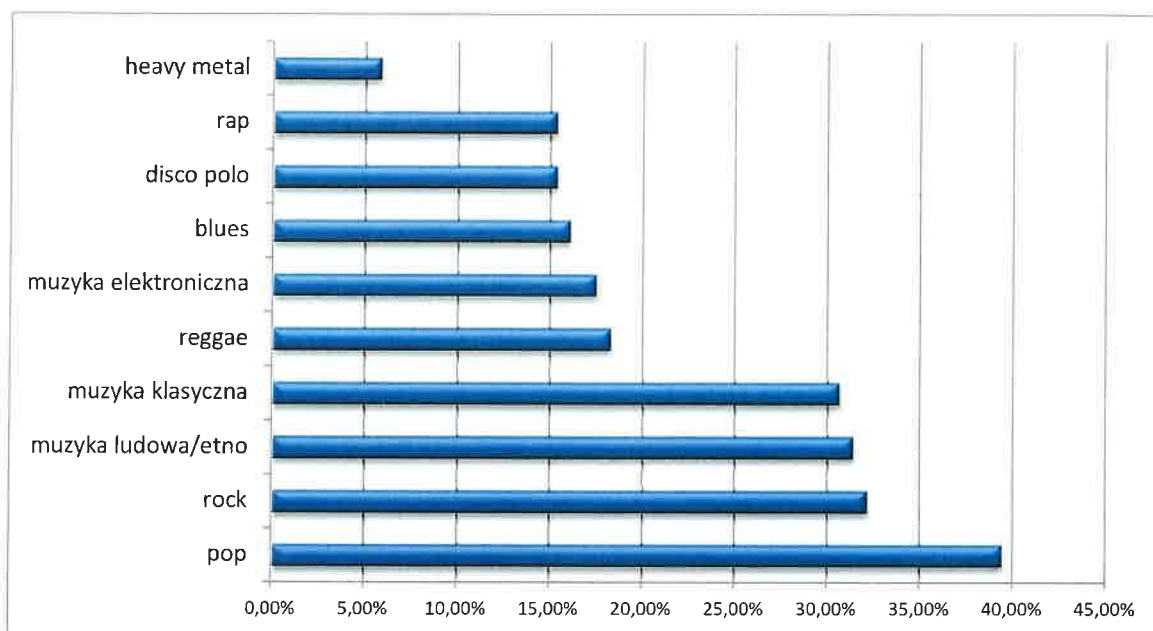
Wykres 10. Preferowana tematyka warsztatów



Warsztaty są taką formą spotkań, które w większym stopniu aktywizują uczestników, w związku z tym mają większe walory integracyjne i edukacyjne. Zapytano badanych, w jakich zajęciach artystycznych lub warsztatach rękodzielniczych chcieliby wziąć udział. Okazało się, że aż co drugi badany był zainteresowany warsztatami, na których uczestniczy wytwarzaliby ozdoby okolicznościowe. Znacznie mniejszym zainteresowaniem (25-26% wskazań) cieszyłyby się zajęcia rozbijające umiejętności artystyczne: zajęcia muzyczne, teatralne lub warsztaty obróbki dźwięku i obrazu. Jedynie co piąta osoba wybrałaby warsztaty związane z szyciem, haftowaniem lub tkaniem. Najmniej zainteresowania budziłyby warsztaty introligatorskie. Pojedyncze osoby były zainteresowane warsztatami z pszczelarstwa oraz budowie uli, kurników i karmników.

Niemal połowa badanych deklarowała, że lubi muzykę. Respondenci chętnie uczestniczyliby w wydarzeniach muzycznych, które Biblioteka mogłaby organizować/współorganizować. Aby ustalić, jaki gatunek muzyki byłby najbardziej interesujący poproszono badanych o wskazanie ulubionych typów muzyki (wykres 11).

Wykres 11. Preferencje dotyczące gatunku muzycznego



Najczęściej wybieranym gatunkiem muzyki była muzyka pop, czyli taka, którą zwykle można usłyszeć w mediach. Co trzeci badany chętnie uczestniczyłby w koncercie muzyków rockowych, ale także grających muzykę ludowa lub etno. Warto zauważyć, że taka sama grupa osób byłaby zainteresowana muzyką klasyczną, a zatem wśród mieszkańców gminy są osoby z dobrze ukształtowanym gustem muzycznym. Co piąta osoba wybrałaby się na koncert muzyki reggae, bluesa, rapu lub muzyki elektronicznej. Taka sama liczba osób przysłababy na koncert disco polo. Najmniejsze zainteresowanie wzbudzała muzyka heavy metal. Nieliczne osoby posłuchałyby na żywo piosenki turystycznej, latino, jazzu lub piosenki dziecięcej.

Badani zaproponowali nazwiska wykonawców lub nazwy zespołów, które Biblioteka mogłaby zaprosić. Najczęściej wymieniane grupy muzyczne/wykonawcy to:

- muzyka pop: Sanah, Bajm, Lady Punk, Ania Dąbrowska, Blue Cafe, Ich Troje, Dawid Podsiadło, Poparzeni Kawą Trzy, Maryla Rodowicz, Mariusz Kalaga, Tribbs;
- rock: Stomach, Korteż, Hej, Kuba Sienkiewicz, Post Regiment, Happysad, Piotr Cugowski, Dżem, 21 Gram, Sorry Boys, Kuba Badach, Shataqr, Strachy na Lachy, Kult, The Fox Cats, Pectus;
- muzyka ludowa/etno: Kwiat Jabłoni, Rokiczanka, Jarys Kłoc, Guzowianki, Artur Andrus, Wędrowiec, Kapela Braci Rejwów;

- muzyka klasyczna: 10 Tenorów, Gregorian, Filharmonia W. Malickiego;
- reggae: Bednarek;
- rap/hip hop: Genzie, Gibbs, Kękę, Pih, Bojs, Wisnia Bakajoko;
- disco polo: Zenek Martyniuk, Effect, Discoboy;
- poezja śpiewana/autorska: Raz Dwa Trzy, kapele grające szanty, Katarzyna Sochacka, Stare Dobre Małżeństwo;

Życzenia muzyczne mieszkańców gminy są bardzo zróżnicowane. Warto zwrócić uwagę, że pewna grupa wymienionych zespołów/wykonawców to zespoły, które nie są bardzo popularne, co oznacza, że jest realne, aby zespoły te zechciały przyjechać na koncert do gminy Niemce.

Poproszono także badanych, aby wymienili swoich ulubionych pisarzy, których mieszkańcy gminy chcieliby spotkać osobiście. Prawie połowa osób nie miała własnych preferencji, ale pozostali zgłosili swoje propozycje. Najczęściej wymienioną osobą był Remigiusz Mróz (13 wskazań), który uzyskał więcej wskazań niż Olga Tokarczuk (8 wskazań). Wśród ulubionych pisarzy, których Biblioteka mogłaby zaprosić zależli się także autorzy książek z gatunku:

- thrillery, horrory: Katarzyna Berenika Mischczuk;
- kryminały: Agata Czykierda-Grabowska, Paulina Świst, Wojciech Chmielarz, Zygmunt Miłoszewski, Mieczysław Gorzka, Marcin Wroński, Katarzyna Bonda, Katarzyna Puzyńska, Paulina Świst, Wojciech Chmielarz;
- powieści historyczne: Joanna Jax;
- książki dla dzieci i młodzieży: Renata Piątkowska, Kelsey Hartwell, Michał Rusinek, Grzegorz Kasdepke, Walter Moers, Marta Łabęcka;
- książki podróżnicze: Wojciech Cejrowski, Nela, Maja Wolny;
- powieści obyczajowe: Katarzyna Grochola, Katarzyna Michalak, Agata Przybyłek, Jakub Małecki, Wioletta Sawicka, Bianka Lipińska, Anna Niemczynow;
- fantastyka: Dmitrij Głuchowski, Andrzej Sapkowski;
- publicystyka: Stanisław Łubiński, Jacek Hugo-Bader, Piotr Zychowicz, Ansrzej Stasiuk;
- poezja: Jacek Podsiadło.